

Чумак

Яків Щоголів

Ніч уже проходе, почина світати,
Свіжим вітерочком стало подихати;
Жайворонок в небо весело завився,
Крильцями тріпоче, піснею залився.
З-під гори в тумані розіслалась балка,
Простяглась по балці з чумаками валка.
Чом же тая валка та не їде далі,
Чумаки співати пісню перестали?
А того та валка та не йде в дорогу,
Що зломила неміч чумака-небогу.
Час його приходе, треба умирати;
Зве він товариство, почина казати:
"Братця-товариство; от я і вмираю;
Все, що було любо, марне покидаю.
Довго мене мила з вами не пускала;
Чи вернусь додому — все мене питала.
Не схотів остаться та й казав я дівці:
Сій ти на вгороді, мила, чорнобривці.
Як вони посходять, стануть розцвітати,
То тоді до себе будеш мене ждати.
Довго ж моя мила буде дожидатися
Чумака з дороги! Так глядіть же, братця,
Вернетесь додому, то скажіть ви дівці:
Хай вона зриває з грядок чорнобривці
І ікони в хаті почина квітчати,
То вже все про мене буде вона знати.
Та ще ж я оттута, у дикому краю,
Гей сім пар полових воликів кидаю!
Ви ж їх нагодуйте, та ще й напувайте,
Вернетесь додому — батькові оддайте:
Хай в добрі їх батько догляда повіки!"
Це він приказав їм та й замовк навіки.
Викопали хлопці яму чумакові;
Наспід положили дошки ясенові;
Бережно сердегу в землю опустили,
Грішне його тіло, чим було, прикрили;
Вивели могилу, помолились богу,

Та й пішли збираться мовчки у дорогу.
Подалася далі з чумаками валка;
Зеленіло поле, зеленіла балка,—
Всюди зеленіло; тільки та могила
Сумно при дорозі без хреста чорніла...
Гей та вже й багато, як у лісі гілок,
По степах широких вас, таких могилок!

1877

Джерело: Яків Щоголів. Поезії.— К., Радянський письменник, 1958.